

Gdy moje dziecko się jąka...

Jąkanie to pojęcie bardzo szerokie. Zdarza się zarówno małym dzieciom, jak i dorosłym. U wielu ludzi, szczególnie w stanach zdenerwowania, zmęczenia lub choroby można zaobserwować różne objawy nie płynności w mowie. Często u dzieci między drugim a czwartym rokiem życia występuje tzw. rozwojowa nie płynność mówienia, która jest wyrazem przejściowych trudności w przyswajaniu języka. Mija ona samoistnie jeśli otoczenie reaguje na nią w odpowiedni sposób. **A więc kiedy u małego dziecka pojawiają się objawy nie płynności nie daj mu poznać, że coś się w jego mowie zmieniło. Nie pozwól aby odczuło Twój niepokój. Stwarzaj takie sytuacje, w których mowa przebiegać będzie gładko, swobodnie, bez lęku.** Reaguj na to co dziecko mówi a nie jak mówi. Jest takie powiedzenie, że jąkanie rodzi się w uszach rodziców. Najlepszą rzeczą jaką można zrobić, aby zmniejszyć nie płynność mowy dziecka jest zmniejszyć niepokój. Objawy nie płynności normalnej i patologicznej są podobne dlatego o rozpoznanie i diagnozę należy zwrócić się do specjalisty.

Co nas może niepokoić?

- powtarzanie głoski (*np. mała l-l-lokomotywa*), sylaby (*np. mała lo-lokomotywa*), wyrazów jedno- i wielosylabowych (*np. to- to jest lokomotywa, to jest mała lokomotywa*), frazy (*np. to jest- to jest lokomotywa*),
- przeciąganie głoski, *np. yyy to jest lokomotywa*,
- pauzy (*momenty ciszy*).
- poprawki, *np. to są... jest mała lokomotywa*,
- rozpoczynanie zdania od samogłoski „a” lub dźwięku pośredniego między „e” a „y”.

Co może być przyczyną jąkania wczesnodziecięcego?

- sytuacje stresowe *np. silne przestraszenie się zwierzęcia, narodziny młodszego brata lub siostry, co wywołuje zagrożenie przed utratą miłości rodziców, rozłąk np. wyjazdy taty lub mamy na dłuższy czas (dzieci czują się wówczas porzucone, odtrącone, nieszczęśliwe), przebywanie dziecka w szpitalu; strach przed tym, co je czeka, pójście do przedszkola lub szkoły,*
- opóźnienie rozwoju mowy - dziecko rozwija się poprawnie, rozumie co się wokół niego dzieje, spełnia polecenia słowne, reaguje na bodźce słuchowe, ale nie mówi,
- przyspieszenie rozwoju mowy – dziecko posiada bogaty słownik, pięknie buduje zdania, poprawnie wyraża swoje myśli i pragnienia, ogląda dużo TV i słucha bajek, co sprawia, że system nerwowy dziecka jest nadto obciążony przyspieszonym rozwojem umysłowym,
- nadmierne oglądanie TV – dziecko długo oglądające różne programy telewizyjne jest obciążone psychicznie, napięte emocjonalnie, a stan psychiczny wpływa na sposób mówienia i często powoduje jąkanie,
- jąkanie przez naśladowanie - dziecko uczy się mowy od członków swojej rodziny i jeżeli najbliższe osoby jąkają się to zachodzi duże prawdopodobieństwo, że i ono też może zacząć się jąkać, początkowo nie zdając sobie z tego sprawy.

Zapobieganie jest zwykle łatwiejsze niż leczenie. Co należy robić?

Zapewnij dziecku atmosferę miłości akceptacji i ciepła - nie stawiaj zbyt dużych wymagań, nie krytykuj ciągle zachowania dziecka, staraj się nie przenosić swojego stanu emocjonalnego na dziecko, bądź konsekwentny w stosowaniu dyscypliny!

Zbadaj swój sposób mówienia - czy moja mowa nie jest zbyt szybka, czy mój sposób mówienia nie jest zbyt natarczywy i agresywny, czy nie używam zbyt trudnych słów, czy nie przerywam zbyt często wypowiedzi swojego dziecka, czy uważnie słucham, co mówi do mnie (niekoniecznie trzeba przerywać wykonywaną czynność by słuchać uważnie)?

Ogranicz oglądanie TV i korzystanie z komputera, a więcej czasu spędzaj razem z dzieckiem!!!

Może się zdarzyć, że rodzice stosują powyższe wskazówki, a u dziecka i tak pojawi się jąkanie. Co wtedy robić? O tym za dwa tygodnie...

Jadwiga Pluta